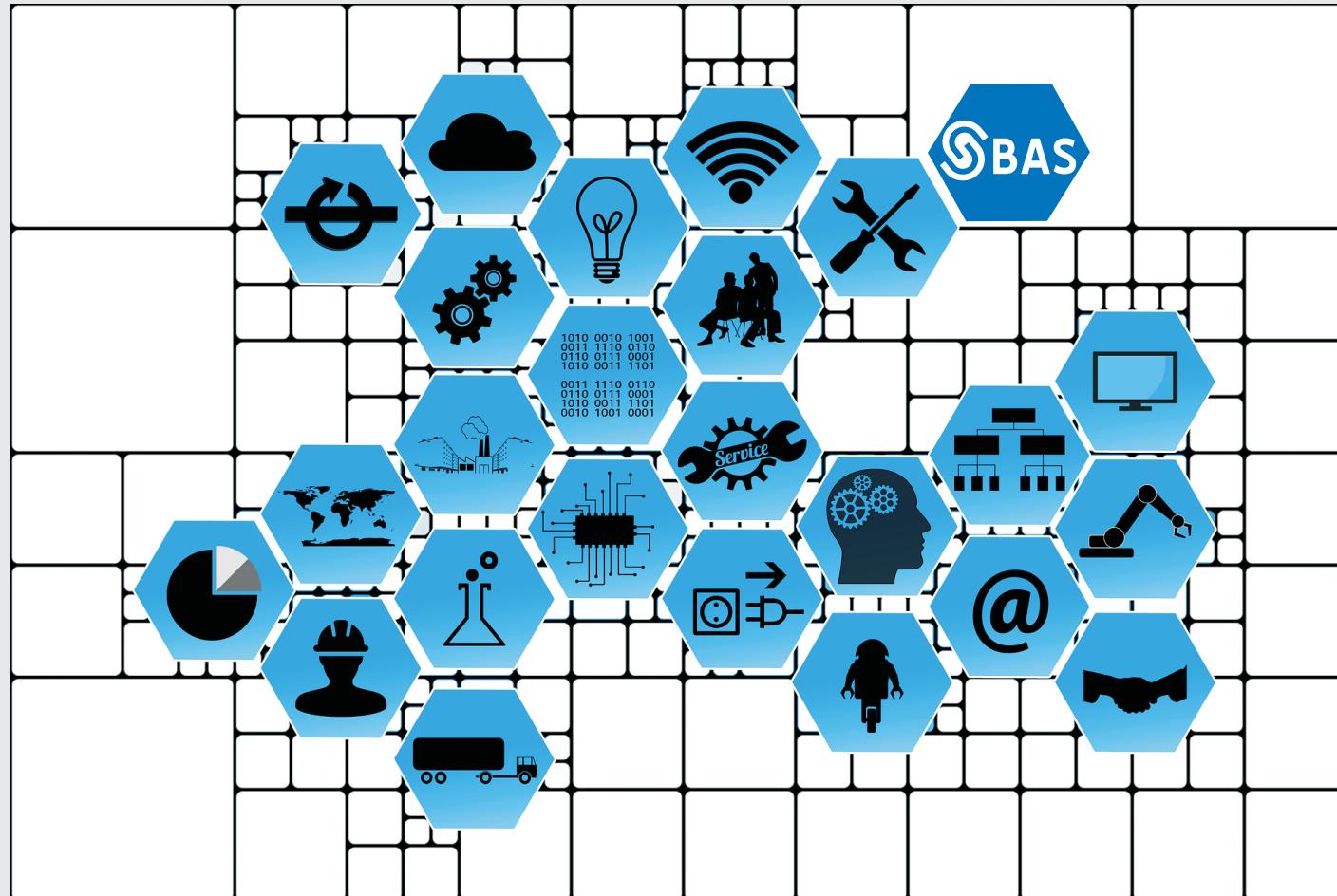

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2017

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU BOSNE I HERCEGOVINE

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU BOSNE I HERCEGOVINE

ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

INSTITUTE FOR STANDARDIZATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

SADRŽAJ

1 UVODNA RIJEČ	3
2 BOSANSKOHERCEGOVAČKA STANDARDIZACIJA.....	5
2.1 INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU BiH	5
2.2 NADLEŽNOSTI INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU.....	8
2.3 MISIJA, VIZIJA I CILJEVI INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BiH	9
3 ORGANIZACIJA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BiH.....	10
4 SARADNJA S INSTITUCIJAMA ZA STANDARDIZACIJU	11
4.1 UČEŠĆE U RADU MEĐUNARODNIH I EVROPSKIH ORGANIZACIJA ZA STANDARDIZACIJU	11
4.2 MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU IZMEĐU INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BiH I ŠPANSKE ASOCIJACIJE ZA STANDARDE UNE	12
4.3 RADNA POSJETA PREDSTAVNIKA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE INSTITUTU ZA STANDARDIZACIJU BiH	12
4.4. ŠESTA BALKANSKA KONFERENCIJA O STANDARDIZACIJI	13
4.5 PROJEKAT „PODRŠKA INSTITUTU ZA STANDARDIZACIJU BiH U PODRUČJU PRIMJENE EUKODOVA“	13
5 OBUKE SEMINARI I RADIONICE.....	16
6 PREUZETI BAS STANDARDI	18
6.1 PREGLED BAS STANDARDA USVOJENIH METODOM PREVODA	20
7 BOSANSKOHERCEGOVAČKI TEHNIČKI KOMITETI PREMA PODRUČJU STANDARDIZACIJE	25
8 DIREKTIVE NOVOG PRISTUPA.....	30
9 EX- KOMISIJA.....	32
10 AKTIVNOSTI BAS INFO CENTRA.....	34
11 PRODAJA STANDARDA	36
12 PROMOCIJA INSTITUTA I STANDARDIZACIJE	38

1 UVODNA RIJEČ

Poštovane čitateljke i čitaoci,

Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine publikovanjem Godišnjeg izvještaja i ovaj put želi da informiše sve zainteresovane strane o najznačajnijim aktivnostima i rezultatima rada koji su ostvareni u proteklom periodu.

Kao i prethodnih godina, Institut je nastavio da uspješno provodi svoje Zakonom definisane zadatke i ostao je dosljedan svojoj misiji vođenja, održavanja i unapređenja sistema standardizacije u Bosni i Hercegovini zastupajući interes svih zainteresovanih strana u oblasti standardizacije, poštujući zahtjeve i preporuke evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju.

Institut, kao državno tijelo za standardizaciju u Bosni i Hercegovini, provodio je aktivnosti koje se odnose na pripremu, donošenje i objavljanje bosanskohercegovačkih BAS standarda. U toku 2017. godine preuzeto je 2.160 standarda, od čega 1.590 evropskih, 551 međunarodni i 19 standarda drugih zemalja. Ponosni smo na činjenicu da smo u prethodnoj godini 75 standarda preuzeli metodom prevoda i na taj način svim korisnicima standarda olakšali njihovu primjenu.

Kada je u pitanju punopravno članstvo u evropskim organizacijama za standardizaciju CEN i CENELEC, što predstavlja jedan od uslova koje Institut mora da ispuni da bi država Bosna i Hercegovina bila punopravna članica Evropske unije, preuzeto je više od 86% standarda. Time je ispunjen jedan od uslova za punopravno članstvo i ravnopravno učešće u radu evropskih organizacija za standardizaciju. Punopravno članstvo bi omogućilo svim zainteresovanim stranama i ekspertima iz Bosne i Hercegovine aktivno učešće u evropskom sistemu standardizacije, neposredan pristup najsavremenijim rješenjima svjetske i evropske standardizacije, kao i neposredan uticaj na sadržaj standarda prilikom njihovog nastanka.

S ciljem omogućavanja šire upotrebe standarda u 2017. godini Institut je objavio i prvu zbirku bosanskohercegovačkih standarda „Električne instalacije niskog napona – Zaštitne mjere“. Radi se o 9 standarda koje je objavio Evropski komitet za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC), a u sistem bosanskohercegovačke standardizacije preuzeo Institut metodom prevoda. Posebna prednost zbirke je činjenica da su ovako objedinjeni standardi dostupni korisnicima po znatno povoljnijim uslovima i cijeni.

Primjena standarda predstavlja investiciju u budućnost i omogućava napredak za sve organizacije bez obzira na njihovu veličinu, vrstu i djelatnost. S ciljem podizanja nivoa svijesti bosanskohercegovačke javnosti o važnosti i ulozi koju imaju standardi, s ciljem promocije standarda i standardizacije Institut je u prethodnoj godini organizovao dva besplatna seminara, objavljivao stručne tekstove i članke putem veb stranice, Glasnika i društvenih mreža, stampao je publikacije, te organizovao studijsku posjetu studenata Elektrotehničkog fakulteta Institutu.

Prihodi koje je Institut ostvario su za skoro 36 % veći u odnosu na prihode ostvarene u 2016. godini. Prihodi od prodaje standarda su veći za 8,4%, dok su prihodi koje ostvaruje Ex komisija koja radi na poslovima ocjenjivanja usaglašenosti u oblasti protiveksplozivne zaštite u prostorima ugroženim eksplozijom, veći za 69,7 % u odnosu na 2016. godinu.

I u protekloj godini nastavljena je saradnja Instituta sa institucijama BiH (državnim, entitetskim i Brčko Distrikta), kao i saradnja sa evropskim i međunarodnim tijelima za standardizaciju radi razmjene iskustava, znanja, zajedničkog rada i promocije djelovanja Instituta, kao i promocije BiH u cijelini. Potpisani je i Memorandum o razumijevanju između Instituta i Španske asocijациje za standardizaciju, kojim je predviđena saradnja u području standardizacije i drugim područjima od obostranog interesa.

U 2017. godini Savjet ministara BiH je na 106. sjednici, održanoj 22. juna, donio Odluku o imenovanju članova Savjeta za standardizaciju BiH. Na prvoj sjednici Savjeta, održanoj 26. septembra, kada je izvršena verifikacija imenovanih članova Savjeta razmotreni su i usvojeni određeni dokumenti koji se odnose na rad Savjeta i stručnih tijela Instituta, kao i srednjoročni i godišnji plan rada na standardizaciji.

Koristim se ovom prilikom da se zahvalim stručnjacima iz različitih oblasti standardizacije koji su u prethodnim godinama aktivno i posvećeno učestvovali u radu Savjeta za standardizaciju BiH i BAS tehničkih komiteta i na taj način doprinijeli ostvarenju naših ciljeva. Takođe, pozivam sve zainteresovane strane da se uključe u rad naših stručnih tijela i na taj način daju doprinos razvoju sistema standardizacije u Bosni i Hercegovini.

S poštovanjem,

Aleksandar Cincar

Direktor Instituta za standardizaciju BiH

2 BOSANSKOHERCEGOVACKA STANDARDIZACIJA

2.1 INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU BiH

Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine (BAS) osnovan je razdvajanjem Instituta za standarde, metrologiju i intelektualnu svojinu Bosne i Hercegovine. Konačna podjela BASMP na tri instituta, kao tri samostalne državne upravne organizacije - Institut za standardizaciju BiH, Institut za metrologiju BiH i Institut za intelektualnu svojinu BiH, završena je 1. januara 2007. godine. Od tada Institut za standardizaciju BiH radi kao samostalna državna upravna organizacija i predstavlja državno, nacionalno tijelo za standardizaciju BiH odgovorno Savjetu ministara Bosne i Hercegovine.

Zadatke standardizacije u Bosni i Hercegovini provode:

- **Savjet za standardizaciju BiH**

Slika 1. Sjednica Savjeta za standardizaciju

Savjet za standardizaciju Bosne i Hercegovine je stručno i savjetodavno tijelo Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine. U skladu sa članom 7. Zakona o standardizaciji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 19/01), Savjet obavlja sljedeće zadatke:

- a) prati realizaciju godišnjeg programa rada i drugih programskih akata koji se odnose na pripremanje i prihvatanje državnih standarda Bosne i Hercegovine;

- b) donosi opšti akt o proceduri pripremanja, prihvatanja i objavljivanja državnih standarda Bosne i Hercegovine;
- c) daje prijedloge i sugestije Savjetu ministara BiH i Institutu za standardizaciju BiH u vezi sa članstvom u međunarodnim i evropskim organizacijama;
- d) bira predsjednika i donosi Poslovnik o radu;

Savjet čini 25 članova iz reda istaknutih stručnjaka Bosne i Hercegovine iz različitih područja. Savjet ministara BiH je na 106. sjednici, održanoj 22. juna 2017. godine, donio Odluku o imenovanju članova Savjeta za standardizaciju BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 53/17).

Članovi Savjeta za standardizaciju BiH su:

Radoje Đorda, Srđan Damjanović, Drago Bijelić, Milomir Šoja, Nikola Đukić, Aidin Smailbegović, Džemil Hajrić, Nataša Žugić, Enisa Brka, Goran Janjić, Ivan Damjanović, Željko Medak, Ivan Topić, Miodrag Plakalović, Dragan Milović, Ivo Sesar, Josip Dolić, Abdulah Akšamović, Zijad Džemić, Božo Perić, Zlatan Salihović, Mustafa Musić, Samir Avdaković, Aleksandar Cincar i Borislav Kraljević.

Prva sjednica Savjeta u novom sazivu održana je 26. septembra 2017. godine, kada je izvršena verifikacija imenovanih članova Savjeta, izabran predsjednik Savjeta, izvršena verifikacija imenovanih članova komisija, te izabrani predsjednici komisija Savjeta. Na prvoj sjednici takođe su razmatrani i usvojeni sljedeći dokumenti: Poslovnik o radu Savjeta za standardizaciju Bosne i Hercegovine, Pravilnik o proceduri pripremanja, donošenja i objavljivanja bosanskohercegovačkih standarda, Srednjoročni plan rada Instituta za standardizaciju BiH za period 2018 - 2020. godine te Godišnji program rada Instituta za standardizaciju BiH za 2018. godinu.

Za predsjednicu Savjeta za standardizaciju BiH izabrana je gospođa Enisa Brka, dok je za predsjednika Komisije za opšte područje imenovan gospodin Goran Janjić, Komisije za elektrotehniku gospodin Ivan Damjanović i Komisije za telekomunikacije gospođa Enisa Brka.

• Institut za standardizaciju BiH

Institut za standardizaciju BiH osnovan je Zakonom o osnivanju Instituta za standardizaciju BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 44/04) kao samostalna državna upravna organizacija za poslove u području standardizacije. Ovim zakonom Institut za standardizaciju BiH preuzeo je poslove u području standardizacije koji su ranije utvrđeni Zakonom o osnivanju Instituta za standardizaciju, metrologiju i intelektualnu svojinu BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 29/00).

Unutrašnja organizacija Instituta propisana je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine. Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Instituta formirane su sljedeće organizacione jedinice, i to:

1. Kancelarija direktora i zamjenika direktora;
2. Sektor za standarde;
3. Sektor za informaciono-dokumentacione poslove;
4. Služba za kadrovske, opšte, pravne i materijalno-finansijske poslove.

Obavljanje poslova Sektora za standarde organizovano je u tri odjeljenja:

- 1) Odjeljenje za standardizaciju iz područja rada ISO/CEN;
- 2) Odjeljenje za standardizaciju iz područja rada IEC/ITU/CENELEC/ETSI;
- 3) Odjeljenje za ocjenjivanje usklađenosti u okviru kojeg djeluje Ex komisija.

Obavljanje poslova Sektora za informaciono-dokumentacione poslove organizovano je u dva odjeljenja:

- 1) Odjeljenje za informacionu podršku, EC i WTO info centar;
- 2) Odjeljenje za publicistiku i informaciono-dokumentacione poslove.

• Republički zavod za standardizaciju i metrologiju Republike Srpske – RZSM RS

Republički zavod za standardizaciju i metrologiju (RZSM) je upravna organizacija u sastavu Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske i nadležan je za oblasti standardizacije, metrologije i kontrole predmeta od dragocjenih metala, kao i za dio poslova ocjene usaglašenosti proizvoda na teritoriji Republike Srpske.

Obavlja stručne i upravne poslove prema zakonodavstvu Republike Srpske i Bosne i Hercegovine i dobroj evropskoj i međunarodnoj praksi u oblasti standardizacije i metrologije.

2.3 NADLEŽNOSTI INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BiH

Na osnovu Zakona o osnivanju Instituta za standardizaciju BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 44/04), Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine je državna naučno-stručna institucija, nadležna da:

~ u području standardizacije:

- predlaže strategiju standardizacije u Bosni i Hercegovini,
- priprema i izdaje bosanskohercegovačke standarde (BAS),
- predstavlja i zastupa Bosnu i Hercegovinu u evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju,
- obavlja poslove koji proizilaze iz međunarodnih sporazuma i članstva u tim organizacijama,
- učestvuje u pripremanju tehničkih propisa,
- razvija informacioni sistem o standardima i drugim srodnim dokumentima,
- proglašava standarde BiH (BAS),
- organizuje i provodi specijalističko obrazovanje kadrova u području standardizacije,
- bavi se izdavačko-publicističkom djelatnošću iz područja standardizacije.

~ u području ocjenjivanja usklađenosti:

- učestvuje u uspostavljanju i održavanju sistema certifikovanja u skladu s evropskim modelom,
- zastupa Bosnu i Hercegovinu u evropskim i međunarodnim organizacijama za ocjenjivanje usklađenosti, i
- organizuje obrazovanje iz područja ocjenjivanja usklađenosti.

Institut obavlja sljedeće poslove i zadatke iz područja državne standardizacije:

1. vodi registar državnih standarda BiH;
2. formira stalna i privremena tehnička stručna tijela, koordinacione odbore, tehničke komitete i radne grupe za izvršenje programa rada na poslovima iz područja standardizacije;

3. sakuplja, uređuje i distribuira standarde i druge dokumente te informacije iz područja standardizacije u skladu s programom rada uz uspostavljanje, vođenje i održavanje odgovarajućih baza podataka;
4. objavljuje državne standarde na prijedlog odgovarajućeg tehničkog komiteta;
5. izdaje glasilo namijenjeno za objavljivanje prihvaćenih državnih standarda BiH te informacija o drugim dokumentima s područja standardizacije;
6. izvršava i druge zadatke u skladu s propisima i međunarodnim obvezama Bosne i Hercegovine iz područja standardizacije;
7. obavlja stručno-administrativne poslove za potrebe spoljnih tijela Instituta i potrebe Savjeta za standardizaciju BiH.

U okviru svojih nadležnosti Institut kontinuirano izvršava postavljene ciljeve i zadatke i aktivno učestvuje u radu i predstavljanju Bosne i Hercegovine u evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju.

2.4 MISIJA, VIZIJA I CILJEVI INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BiH

- Vizija

Biti evropska institucija od državnog značaja, prepoznatljiva na državnom i globalnom nivou, koja nudi i omogućava korištenje standarda, usluga i visokokvalitetnih rješenja.

- Misija

Voditi, održavati i unaprijediti sistem standardizacije u BiH zastupajući interese svih zainteresovanih strana u oblasti standardizacije, poštujući zahtjeve i preporuke evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju radi uspostavljanja i održavanja efikasnog državnog sistema standardizacije.

- Ciljevi

Na osnovu dokumenta Strateški okvir za BiH, koji je usvojio Savjet ministara Bosne i Hercegovine, Institut za standardizaciju BiH realizacijom aktivnosti iz svoje nadležnosti doprinosi realizaciji sljedećih ciljeva:

Opšti cilj: Integrisani rast

Strateški cilj: Unapređenje razvoja konkurentnog ekonomskog okruženja

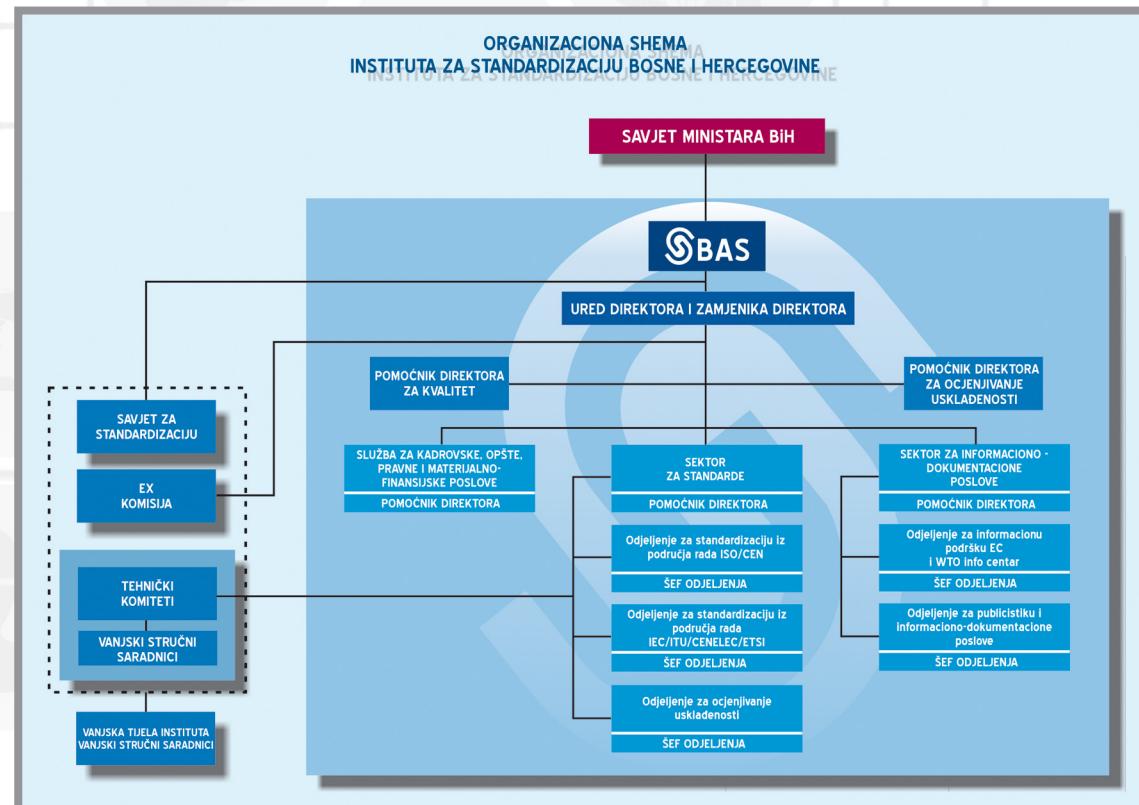
Srednjoročni cilj: Unapređenje sistema infrastrukture kvaliteta u skladu sa legislativama i dobrom praksom EU, efikasnija regulacija tržišta u svrhu obezbeđenja slobodnog kretanja robe i usluga i tržišne fer konkurenциje.

3 ORGANIZACIJA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BiH

Unutrašnja organizacija Instituta za standardizaciju BiH uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Instituta za standardizaciju BiH (IN – 0692/06 od 17.10.2006. godine). Pravilnikom je predviđeno da poslove i zadatke iz područja rada Instituta obavljaju ukupno 52 izvršioca – 2 sekretara s posebnim zadatkom, 5 rukovodećih državnih službenika, 29 državnih službenika i 16 zaposlenika.

Poslovi su raspoređeni u okviru četiri organizacione jedinice: Kancelarija direktora i zamjenika direktora, Služba za kadrovske, opšte pravne i materijalno-finansijske poslove, Sektor za standarde i Sektor za informaciono-dokumentacione poslove.

Institut je na dan 31. decembra 2017. godine imao 39 zaposlenih na neodređeno vrijeme. Od toga, 26 zaposlenih je s visokom stručnom spremom i 13 zaposlenih sa srednjom stručnom spremom.

Slika 2. Organizaciona shema Instituta

4 SARADNJA S INSTITUCIJAMA ZA STANDARDIZACIJU

4.1 UČEŠĆE U RADU MEĐUNARODNIH I EVROPSKIH ORGANIZACIJA ZA STANDARDIZACIJU

Institut za standardizaciju BiH, kao državno tijelo za standardizaciju Bosne i Hercegovine, predstavlja Bosnu i Hercegovinu u evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju. Institut je punopravni član:

- Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) od 1997. godine,
- Evropskog instituta za standardizaciju u oblasti telekomunikacija (ETSI) od 1997. godine.

Takođe, Institut je pridruženi član:

- Međunarodne komisije za elektrotehniku (IEC) od 1997. godine,
- Evropskog komiteta za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC) od 1999. godine, i
- Evropskog komiteta za standardizaciju (CEN) od 2008. godine.

Predstavnici Instituta za standardizaciju BiH učestvovali su u radu:

- 81. generalne skupštine IEC-a, održane od 9.10. do 13.10.2017. godine u Vladivostoku, Rusija
- 40. generalne skupštine ISO-a, održane od 17.9. do 22.9.2017. godine u Berlinu, Njemačka
- 13. godišnjeg sastanka CEN-a i CENELEC-a od 20.6. do 22.6.2017. godine u Edinburgu, Škotska
- 66. generalne skupštine ETSI-ja od 3.4. do 6.4.2017. godine u Sofija Antipolisu, Francuska.

4.2 MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU IZMEĐU INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BIH I ŠPANSKE ASOCIJACIJE ZA STANDARDIZACIJU UNE

Od 9. do 10. marta 2017. godine zamjenik direktora Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine gospodin Borislav Kraljević boravio je u radnoj posjeti španskim asocijacijama za standardizaciju UNE i AENOR. Potpisani je i Memorandum o razumijevanju između BAS-a i UNE-a. Memorandom je predviđena saradnja u području standardizacije i drugim područjima od obostranog interesa, saradnja španskih i bosanskohercegovačkih eksperata, organizacija seminara i radionica, te razmjena promotivnih materijala i standardizacionih dokumenata.

Slika 3. Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju s UNE-om

4.3 RADNA POSJETA PREDSTAVNIKA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE INSTITUTU ZA STANDARDIZACIJU BOSNE I HERCEGOVINE

Slika 4. Posjeta predstavnika ISS-a

Delegacija Instituta za standardizaciju Srbije (ISS) bila je od 28. do 29. marta 2017. godine u radnoj posjeti Institutu za standardizaciju Bosne i Hercegovine (BAS) i Republičkom zavodu za standardizaciju i metrologiju (RZSM).

Cilj posjete bila je razmjena iskustava u vezi s različitim aktivnostima iz oblasti standardizacije, kao i kontekstom u kojem se standardizacija razvija u obje zemlje. Posebna pažnja posvećena je pitanjima iskustava u korištenju informacionog sistema u razvoju bosanskohercegovačke standardizacije, sistema notifikacije standarda prema CEFTA-i; govorilo se o prvim iskustvima i obvezama ISS-a kao punopravnog člana CEN-a i CENELEC-a, a razmatrana su i ostala pitanja od interesa za sve tri institucije.

4.4 ŠESTA BALKANSKA KONFERENCIJA O STANDARDIZACIJI

Šesta balkanska konferencija o standardizaciji održana je u periodu od 2. do 4. novembra 2017. godine u Antaliji. Domaćin je bio Turski institut za standarde (TSE), a u radu konferencije i ove godine učestvovali su predstavnici državnih tijela za standardizaciju zemalja regiona, uključujući i predstavnika Instituta za standardizaciju BiH.

Na konferenciji je razgovarano o budućnosti i tehnologijama u oblasti standardizacije. Takođe, veoma značajne teme o kojima se govorilo bile su i učešće državnih tijela za standardizaciju u radu evropskih – CEN/CENELEC i međunarodnih organizacija za standardizaciju, te terminološke baze kada je u pitanju preuzimanje standarda metodom prevoda. Razmatrane su određene teme o aktivnostima u oblasti certifikacije, bezbjednosti softvera, i dogovorene su procedure za organizovanje balkanskih konferencijskih sastanaka donošenjem Poslovnika. Poslovnik sadrži opšte zahtjeve koje je potrebno ispuniti prilikom organizovanja i vođenja balkanske konferencije o standardizaciji, a čiji su krajnji ciljevi razvijanje i unapređivanje saradnje tijela za standardizaciju.

4.5 PROJEKAT „PODRŠKA INSTITUTU ZA STANDARDIZACIJU BOSNE I HERCEGOVINE U PODRUČJU PRIMJENE EUROKODOVA”

U okviru razvojne saradnje između Republike Češke i Bosne i Hercegovine, u januaru 2015. godine potpisani je Memorandum o razumijevanju između Češke razvojne agencije, češke Kancelarije za standarde, metrologiju i ispitivanje, te Instituta. Sporazum se odnosi na implementaciju projekta „Podrška Institutu za standardizaciju Bosne i Hercegovine u području primjene eurokodova”, kojim je predviđeno usvajanje svih dijelova eurokodova kao BAS standarda na jednom od zvaničnih jezika u Bosni i Hercegovini, kao i usvajanje četiri nacionalna dodatka. Od ukupno 58 dijelova eurokodova jedan dio (BAS EN 1990) je preveden prije početka projekta, te je usvojen kao BAS EN 1990:2014. U toku 2016. godine objavljen je i jedan nacionalni dodatak BAS EN 1991-1-1/NA:2016. U 2017. godini objavljeni su nacionalni dodaci BAS EN 1991-1-2/NA:2017, nacionalni dodatak kojim se definije požarno opterećenje za konstrukcije i BAS EN 1991-1-5/NA:2017, za definisanje temperatura za proračun građevinskih konstrukcija, koji je jedan od nacionalnih dodataka u okviru ovog projekta. Zaključno sa 31.12.2017. godine usvojeno je 36 eurokodova metodom prevoda.

- Seminar „Izgradnja budućnosti – eurokodovi“

Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine (BAS) i češka Kancelarija za standardizaciju, metrologiju i ispitivanje (UNMZ) su 3. marta 2017. godine u hotelu Termag na Jahorini organizovali seminar „Izgradnja budućnosti – eurokodovi“.

Eksperti iz Republike Češke i Bosne i Hercegovine su učesnike seminara upoznali s dosadašnjim tokom projekta, budućim razvojem eurokodova, primjenom eurokodova u skladu sa zahtjevima za ocjenu usklađenosti građevinskih proizvoda, te izradom karata za klimatske uticaje. Polaznici su takođe upoznati s trenutnom situacijom u vezi sa zakonskom regulativom koja se tiče implementacije eurokodova.

Predstavljena je interaktivna mapa koja će se koristiti uz nacionalni dodatak BAS EN 1991-1-5/NA za proračun temperaturnih opterećenja prilikom projektovanja građevina u Bosni i Hercegovini. Tom prilikom potписан je i ugovor o donaciji elektronske verzije interaktivne mape koja je nastala kao rezultat rada čeških i bosanskohercegovačkih eksperata.

Učesnici seminara bili su predstavnici državnih i entitetskih ministarstava i institucija, predstavnici Vlade Brčko Distrikta BiH, predstavnici entitetskih hidrometeoroloških i geoloških zavoda, bosanskohercegovačkih građevinskih kompanija, građevinskih fakulteta iz BiH, te predstavnik Ministarstva privrede Republike Srbije i predstavnici Instituta za standardizaciju Srbije.

Slika 5. Seminar „Izgradnja budućnosti – eurokodovi“

- Studijske posjete u okviru projekta „Podrška Instituta za standardizaciju BiH u području primjene eurokodova“

U periodu od 12. do 16. juna 2017. godine delegacija Bosne i Hercegovine bila je u studijskoj posjeti češkoj Kancelariji za standarde, metrologiju i ispitivanje (ÚNMZ).

Tokom boravka u Pragu članovi bosanskohercegovačke delegacije posjetili su Hidrometeorološki zavod Republike Češke čiji su stručnjaci održali niz prezentacija na temu metodologije koja je korištena u obradi klimatoloških podataka i pripreme karata za opterećenje snijegom i vjetrom.

Tokom posjete govorilo se i o implementaciji eurokodova u češko zakonodavstvo i povlačenju konfliktnih nacionalnih standarda.

Slika 6. Izgradnja budućnosti - eurokodovi

Slika 7. Predstavnici ÚNZ-a i BAS-a

Od 11. do 14. jula 2017. godine delegacija Bosne i Hercegovine bila je u studijskoj posjeti češkoj Kancelariji za standarde, metrologiju i ispitivanje (ÚNMZ).

Tokom posjete članovi naše delegacije imali su niz sastanaka na kojima je razgovarano o metodologiji izračunavanja seizmičkog hazarda, pripremi podataka za izračunavanje seizmičkog hazarda i kreiranju karata seizmičkog hazarda, koje su potrebne za pripremu nacionalnog dodatka za standard BAS EN 1998-1; Evrokod 8: Projektovanje konstrukcija otpornih na dejstvo zemljotresa – Dio 1: Opšta pravila, seizmička dejstva i pravila za zgrade.

5 OBUKE, SEMINARI I RADIONICE

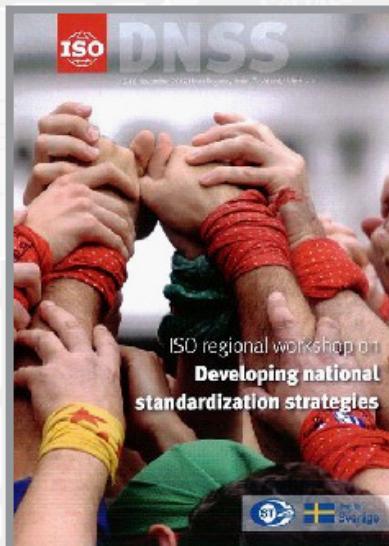
Slika 8. Obuka CEN/CENELEC-a u Briselu

Slika 9. Posjeta studenata ETF-a

Slika 10. Obuka „Upravljanje komunikacijama“

Slika 11. Regionalna radionica ISO-a

Slika 12. Učesnici seminara

Tabela 1. Spisak obuka koje je održao Institut za standardizaciju BiH

Naziv institucije/tijela organizatora	Tema skupa/seminara/konferencije	Trajanje (od – do)
Institut za standardizaciju BiH	Obuka za interne provjerivače	Istočno Sarajevo, 3.4.2017. i 13.4.2017
Institut za standardizaciju BiH	Upoznavanje sa standardizacijom i radom Instituta – posjeta studenata Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu	Istočno Sarajevo, 16.5.2017.
Institut za standardizaciju BiH	Aktivnosti u oblasti standardizacije i novi standardi	Istočno Sarajevo, 6.12.2017.

Tabela 2. Obuke, simpozijumi, radionice, seminari, čiji organizator nije Institut za standardizaciju BiH

Naziv institucije/tijela organizatora	Tema skupa/seminara/konferencije	Trajanje (od – do)
Institut za metrologiju BiH	ENG54 - Metrology for Biogas Technical Workshops on "Metrology for Biogas"	Sarajevo, 22.5.2017.
Agencija za državnu službu BiH	Kako komunicirati na višem nivou (napredne vještine komunikacije)	Sarajevo, 24.1.2017.
Agencija za državnu službu BiH	Kurs engleskog jezika	Sarajevo, 6.2.2017 – 9.6.2017.
Agencija za državnu službu BiH	Autorsko pravo i pravo korisnika autorskog djela	Sarajevo, 7.2.2018.
Agencija za državnu službu BiH	Efektno pregovaranje	Sarajevo, 8.2.2018.
Agencija za državnu službu BiH	Delegiranje odgovornosti	Sarajevo, 7.3.2017.
Agencija za državnu službu BiH	Praktična primjena Excela, webinar	Sarajevo, 20.3.2017. - 30.3.2017.
Agencija za državnu službu BiH	Evakuacija u slučaju nesreća ili drugih vanrednih situacija	Sarajevo, 25.4.2017.
Agencija za državnu službu BiH	Interna komunikacija	Sarajevo, 30.5.2017.
Agencija za državnu službu BiH	Upravljanje radnim učinkom	Sarajevo, 18.9.2017.
Agencija za državnu službu BiH	Legal English, webinar	Sarajevo, 23.10.2017.
Agencija za državnu službu BiH	Obuka za novozaposlene	Sarajevo, 7.12. 2017. – 15.12.2017.
Agencija za državnu službu BiH	Efficient and Effective Writing in English - Business and Report Writing Skills, Webinar	Sarajevo, 18.12.2017. – 22.12.2017.
Bosanskohercegovačko – američka akademija umjetnosti i nauka (BHAAAS) i Društvo za razvoj, promociju i primjenu naprednih tehnologija (DNT)	9th Days of BHAAAS in Bosnia And Herzegovina“ The Bridge of Knowledge - Session International Symposium on Standardization and Implementation of Standards – ISSIS 2017	Teslić, 25.5.2017.
CEN – CENELEC Centar za menadžment	Latest changes in Internal Regulations Parts 2 & 3“, Webinar	10.3.2017.
CEN – CENELEC Centar za menadžment	CENELEC Processes & Procedures - From NWI to PUB“, Webinar	10.5.2017.
CEN – CENELEC Centar za menadžment	Annexes ZA/ZZ to CEN/CENELEC harmonized Standards, Webinar	8.9.2017.
CEN – CENELEC Centar za menadžment	A guide through the CEN and CENELEC Download Cart tool to access European Standards, Webinar	12.9.2017.
CEN – CENELEC Centar za menadžment	A guide through the CEN and CENELEC tool to notify the adoption of European Standards, Webinar	14.9.2017.
International organisation for standardization – ISO	ISO-ova regionalna radionica o razvoju nacionalnih strategija standardizacije	Taškent, Uzbekistan, 13.11. - 16.11.2017.
Mašinski fakultet Zenica i Asocijacija za kvalitet BiH	Integrirani sistemi upravljanja	Zenica, 20.4.2017.
Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa	Međunarodni sajam ENERGA 2017	Sarajevo, 6.6.2017. - 7.6.2017.
PARCO – GIZ	Upravljanje kvalitetom	Sarajevo, 6.9.2017.
PROJECT Quality Infrastructure in the West Balkan	Workshop WS7: CPR – Standardization focus; Workshop (WS13) on EEE and standardization	Beograd, 31.10. - 1.11.2017.
Standardization Administration of the People's Republic of China	Seminar "One Belt and One Road" u svrhu razmjene informacija i ostvarenja saradnje između zemalja Azije i Evrope;	Changzhou, Kina, 6.11.2017. – 25.11.2017.
ZAMM Media Consulting d.o.o.	Javne nabavke u praksi. Praktična primjena e-aukcije	Sarajevo, 9.3. - 11.3.2017.

6 PREUZETI BAS STANDARDI

U skladu sa Zakonom o standardizaciji BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 19/01), Institut za standardizaciju BiH priprema, prihvata, izdaje i održava državne standarde BiH i druge dokumente iz područja državne standardizacije BiH.

Institut kao jedino državno tijelo za standardizaciju u Bosni i Hercegovini, u skladu sa Zakonom o standardizaciji BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 19/01) i Pravilnikom o proceduri pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda („Službeni glasnik BiH”, broj 49/09), provodio je aktivnosti koje se odnose na pripremu, donošenje i objavljivanje bosanskohercegovačkih BAS standarda.

Sa 31.12.2017. godine broj bosanskohercegovačkih standarda i drugih standardizacionih dokumenata iznosio je 32.331. Od tog broja, 29.613 su bosanskohercegovački standardi i amandmani kojim su preuzeti međunarodni, evropski i nacionalni standardi drugih zemalja. Broj izvornih bosanskohercegovačkih standarda i standardizacionih dokumenata je 47. Sa 31.12.2017. godine Institut je preuzeo 83,76% evropskih standarda koje je objavio Evropski komitet za standardizaciju (CEN), 88,93% evropskih standarda koje je objavio Evropski komitet za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC) i 67,7% standarda koje je objavio Evropski institut za standardizaciju u oblasti telekomunikacija (ETSI).

Broj objavljenih izvornih standardizacionih dokumenata u 2017. godini je 2 (BAS EN 1991-1-2/NA:2017 i BAS EN 1991-1-5/NA: 2017).

Kontinuirano su se pratile promjene i preuzimali harmonizovani standardi koji prate direktive novog pristupa.. Broj preuzetih harmonizovanih i drugih evropskih standarda čije su reference objavljene u Službenom listu Evropske unije (EU direktive i uredbe) u 2017. godini je iznosio 200. Takođe, redovno je vršeno objavljivanje, vođenje i ažuriranje lista harmonizovanih standarda uz odgovarajuće direktive novog pristupa na veb stranici Instituta.

Tabela 3. Pregled važećih standarda zaključno sa 31.12.2017. godine*

Važeći BAS standardi zaključno sa 31.12.2017. godine	Međunarodni standardi	Evropski standardi	Drugi nacionalni standardi	BAS izvorni standardi/standardizacijski dokumenti	Ukupno
Standardi i amandmani	8.630	20.778	163	42	29.613
Drugi standardizacijski dokumenti	1.108	1.605	-	5	2.718
Ukupno preuzeto standarda, amandmana i drugih standardizacijskih dokumenata	9.738	22.383	163	47	32.331

* U prikazane podatke nisu uključene korekcije

Tabela 4. Pregled međunarodnih, evropskih i drugih nacionalnih standardizacijskih dokumenata preuzetih u 2017. godini**

Preuzeto u 2017. godini	Međunarodni standardi	Evropski standardi	Ukupno
Standardi i amandmani	550	1572	2122
Drugi standardizacijski dokumenti	194	215	409
Ukupno preuzeto standarda, amandmana i drugih standardizacijskih dokumenata	744	1787	2531

** U prikazane podatke nisu uključene korekcije

6.1 PREGLED BAS STANDARDA USVOJENIH METODOM PREVODA

Tabela 5. Standardi usvojeni metodom prevoda i izvorni standardi

Oznaka standarda	Naslov na jednom od službenih jezika BiH	Tehnički komitet BAS/TC
BAS EN ISO 9000:2017	Sustavi upravljanja kvalitetom - Osnove i rječnik	BAS/TC 3
BAS EN ISO 9000:2017	Sistemi upravljanja kvalitetom - Osnove i rječnik	BAS/TC 3
BAS EN ISO 9001:2017	Sistemi upravljanja kvalitetom – Zahtjevi	BAS/TC 3
BAS EN ISO 9001:2017	Sustavi upravljanja kvalitetom - Zahtjevi	BAS/TC 3
BAS EN ISO/IEC 17021-1:2017	Ocenjivanje usaglašenosti — Zahtjevi za tijela koja obavljaju provjeru i sertifikaciju sistema upravljanja — Dio 1: Zahtjevi	BAS/TC 3
BAS ISO/IEC 17021-2:2017	Ocenjivanje usaglašenosti — Zahtjevi za tijela koja obavljaju provjeru i sertifikaciju sistema upravljanja — Dio 2: Zahtjevi za kompetentnost za provjeravanje i sertifikaciju sistema upravljanja životnom sredinom	BAS/TC 3
BAS ISO/IEC 17021-3:2017	Ocenjivanje usaglašenosti — Zahtjevi za tijela koja obavljaju provjeru i sertifikaciju sistema upravljanja — Dio 3: Zahtjevi za kompetentnost za provjeravanje i sertifikaciju sistema upravljanje kvalitetom	BAS/TC 3
BAS EN 10027-2:2017	Sistemi označavanja čelika – Dio 2: Brojčane oznake	BAS/TC 4
BAS IEC 60050-426:2017	Međunarodni elektrotehnički rječnik - Dio 426: Oprema za eksplozivne atmosfere	BAS/TC 6
BAS IEC 60050-426:2017	Međunarodni elektrotehnički rječnik - Dio 426: Oprema za eksplozivne atmosfere	BAS/TC 6
BAS EN ISO 14001:2017	Sistemi okolinskog menadžmenta - Zahtjevi s uputstvom za korištenje	BAS/TC 7
BAS EN 16247-1:2017	Energetski auditi — Dio 1: Opšti zahtjevi	BAS/TC 10
BAS EN 50470-3:2017	Oprema za mjerjenje električne energije (naizmjenična struja) - Dio 3: Posebni zahtjevi - Statička brojila za aktivnu energiju (klase A, B i C)	BAS/TC 10
BAS EN 62053-23:2017	Oprema za mjerjenje električne energije (naizmjenična struja - a.c.) - Posebni zahtjevi - Dio 23: Statička brojila reaktivne energije (klase 2 i 3)	BAS/TC 10
BAS EN 62053-24:2017	Oprema za mjerjenje električne energije (a.c.) - Posebni zahtjevi - Dio 24: Statička brojila reaktivne električne energije na osnovnoj mrežnoj frekvenciji (klase 0,5 S, 1 S i 1)	BAS/TC 10
BAS EN 14078:2017	Tečni naftni proizvodi - Određivanje sadržaja metil estara masnih kiselina (FAME) u srednjim destilatima - Metoda infracrvene spektrometrije	BAS/TC 11

Oznaka standarda	Naslov na jednom od službenih jezika BiH	Tehnički komitet BAS/TC
BAS HD 384.4.45 S1:2017	Električne instalacije u zgradama - Dio 4: Zaštitne mjere - Poglavlje 45: Zaštita od podnapona	BAS/TC 19
BAS HD 384.4.46 S2:2017	Električne instalacije u zgradama - Dio 4: Zaštitne mjere - Poglavlje 46: Razdvajanje i uklapanje	BAS/TC 19
BAS HD 60364-4-41:2017	Električne instalacije niskog napona - Dio 4-41: Zaštitne mjere – Zaštita od električnog udara	BAS/TC 19
BAS HD 60364-4-42/A1:2017	Električne instalacije niskog napona - Dio 4-42: Zaštitne mjere – Zaštita od toplotnog djelovanja - Amandman 1	BAS/TC 19
BAS HD 60364-4-42:2017	Električne instalacije niskog napona - Dio 4-42: Zaštitne mjere – Zaštita od toplotnog djelovanja	BAS/TC 19
BAS HD 60364-4-43:2017	Električne instalacije niskoga napona - Dio 4-43: Zaštitne mjere - Prekostrujna zaštita	BAS/TC 19
BAS HD 60364-4-442:2017	Električne instalacije niskog napona - Dio 4-44: Zaštitne mjere - Zaštita od naponskih i elektromagnetskih smetnji – Sekcija 443: Zaštita od prenapona atmosferskog porijekla ili uslijed isklapanja	BAS/TC 19
BAS HD 60364-4-443:2017	Električne instalacije niskog napona - Dio 4-44: Zaštitne mjere - Zaštita od naponskih i elektromagnetskih smetnji – Sekcija 443: Zaštita od prenapona atmosferskog porijekla ili uslijed isklapanja Low-voltage electrical installations - Part 4-44: Protection for safety - Protection against voltage disturbances and electromagnetic disturbances - Clause 443: Protection against transient overvoltages of atmospheric origin or due to switching	BAS/TC 19
BAS HD 60364-4-444:2017	Električne instalacije niskoga napona – Dio 4-444: Zaštitne mjere – Zaštita od naponskih i elektromagnetskih smetnji	BAS/TC 19
BAS HD 60364-5-51/A11:2017	Električne instalacije u zgradama – Dio 5 - 51: Izbor i montaža električne opreme – Opća pravila – Amandman 11	BAS/TC 19
BAS HD 60364-5-51:2017	Električne instalacije u zgradama – Dio 5 - 51: Izbor i montaža električne opreme – Opća pravila	BAS/TC 19
BAS HD 60364-5-52:2017	Električne instalacije niskog napona – Dio 5-52: Izbor i montaža elektroopreme - Sistemi ožičenja	BAS/TC 19
BAS HD 60364-5-54:2017	Električne instalacije niskog napona – Dio 5-54: Izbor i ugradnja električne opreme – Sistemi uzemljenja i zaštitni provodnici	BAS/TC 19
BAS HD 60364-5-559:2017	Električne instalacije niskog napona – Dio 5-559: Ostala oprema – Svjetiljke i instalacije osvjetljenja	BAS/TC 19

Oznaka standarda	Naslov na jednom od službenih jezika BiH	Tehnički komitet BAS/TC
BAS IEC 60050-731:2017	Međunarodni elektrotehnički rječnik - Poglavlje 731: Optički komunikacioni sistemi	BAS/TC 30
BAS IEC 60502-1:2017	Energetski kablovi sa ekstrudiranim izolacijom i njihov pribor, za nazivne napone od 1 kV ((Um = 1,2 kV) do 30 kV (Um = 36 kV) - Dio 1: Kablovi za nazivni napon 1 kV (Um = 1,2 kV) i 3 kV (Um = 3,6 kV)	BAS/TC 30
BAS IEC 60502-2:2017	Energetski kabeli s ekstrudiranim izolacijom i njihov pribor, za nazivne napone od 1 kV (Um = 1,2 kV) do 30 kV (Um = 36 kV) - Dio 2: Kabeli za nazivne napone od 6 kV (Um = 7,2) do 30 kV (Um = 36 kV)	BAS/TC 30
BAS EN ISO 11426:2017	Nakit - Određivanje zlata u legurama zlata za nakit – Metoda kupelacije (proba žarenjem) Jewellery - Determination of gold in gold jewellery alloys - Cupellation method (fire assay)	BAS/TC 38
BAS EN ISO 11427:2017	Nakit - Određivanje srebra u legurama srebra za nakit – Volumetrijska (potenciometrijska) metoda upotrebom kalijevog bromida	BAS/TC 38
BAS EN ISO 11490:2017	Nakit - Određivanje paladijuma u legurama paladijuma za nakit - Gravimetrijsko određivanje sa dimetilglioksimom Jewellery - Determination of palladium in palladium jewellery alloys - Gravimetric determination with dimethylglyoxime	BAS/TC 38
BAS EN ISO 12944-5:2017	Boje i lakovi - Zaštita od korozije čeličnih konstrukcija zaštitnim sistemima boja - Dio 5: Zaštitni sistemi boja	BAS/TC 39
BAS EN ISO 12944-5: 2017	Boje i lakovi - Zaštita od korozije čeličnih konstrukcija zaštitnim sistemima boja - Dio 5: Zaštitni sistemi boja	BAS/TC 39
BAS EN ISO 11120:2017	Boce za gas – Ponovo punjive bešavne čelične boce, kapaciteta vode između 150 l i 3000 l – Projektovanje, konstrukcija i ispitivanje	BAS/TC 41
BAS EN 14749:2017	Namještaj - Kućni i kuhinjski elementi za odlaganje i radne ploče - Sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja	BAS/TC 42
BAS EN 581-2:2017	Namještaj za vanjsku upotrebu – Namještaj za sjedenje i stolovi za kampovanje, za kućnu i javnu upotrebu – Dio 2: Mehanički sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja za namještaj za sjedenje	BAS/TC 42
BAS EN 12520:2017	Namještaj – Čvrstoća, trajnost i sigurnost – Zahtjevi za namještaj za sjedenje za kućnu upotrebu	BAS/TC 42
BAS EN 12521:2017	Namještaj – Čvrstoća, trajnost i sigurnost – Zahtjevi za stolove za kućnu upotrebu	BAS/TC 42

Oznaka standarda	Naslov na jednom od službenih jezika BiH	Tehnički komitet BAS/TC
BAS ISO 3400/A1:2017	Cigarete – Određivanje alkaloida u dimnom kondenzatu – Spektrometrijska metoda - Amandman 1	BAS/TC 45
BAS IEC 60050-441:2017	Međunarodni elektrotehnički rječnik – Poglavlje 441: Sklopna i upravljačka postrojenja i osigurači	BAS/TC 52
BAS IEC 60050-415:2017	Međunarodni elektrotehnički rječnik – Dio 415: Sistemi vjetroagregata	BAS/TC 56
BAS EN 50308:2017	Vjetroturbine - Mjere zaštite – Zahtjevi za projektovanje, rad i održavanje	BAS/TC 56
BAS EN 62116:2017	Fotonaponski invertori povezani na mrežu - Procedura ispitivanja mjera za sprečavanje ostrvskog rezima rada	BAS/TC 56
BAS EN 1997-1:2017	Eurokod 7: Geotehničko projektiranje – Dio 1: Opća pravila	BAS/TC 58
BAS EN 1997-2:2017	Eurokod 7: Geotehničko projektovanje – Dio 2: Istraživanje i ispitivanje temeljnog tla	BAS/TC 58
BAS EN 1998-1:2017	Eurokod 8: Projektovanje konstrukcija otpornih na dejstvo zemljotresa - Dio 1: Opšta pravila, seizmička dejstva i pravila za zgrade	BAS/TC 58
BAS EN 1998-2:2017	Eurokod 8 - Projektovanje konstrukcija otpornih na dejstvo potresa – Dio 2: Mostovi	BAS/TC 58
BAS EN 1998-3:2017	Eurokod 8: Proračun konstrukcija otpornih na dejstvo zemljotresa – Dio 3: Procjena stanja i ojačanje zgrada	BAS/TC 58
BAS EN 1998-4:2017	Eurokod 8 - Projektiranje konstrukcija otpornih na djelovanje potresa - Dio 4: Silosi, spremnici i cjevovodi	BAS/TC 58
BAS EN 1998-5:2017	Eurokod 8 - Projektiranje konstrukcija otpornih na djelovanje potresa - Dio 5: Temelji, potporne konstrukcije i geotehnička pitanja	BAS/TC 58
BAS EN 1998-6:2017	Eurokod 8 - Projektovanje konstrukcija otpornih na dejstvo zemljotresa - Dio 6: Tornjevi, jarboli i dimnjaci	BAS/TC 58
BAS ISO 22320:2017	Društvena bezbjednost - Upravljanje vanrednim situacijama - Zahtjevi za odgovor na incident	BAS/TC 59
BAS ISO 28000:2017	Specifikacija za sisteme upravljanja obezbjeđenjem u lancu snabdijevanja	BAS/TC 59
BAS EN 1992-1-1:2017	Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija - Dio 1-1: Opšta pravila i pravila za zgrade	BAS/TC 61
BAS EN 1992-1-2:2017	Eurokod 2: Projektiranje betonskih konstrukcija - Dio 1- 2: Opća pravila - Projektiranje otpornosti konstrukcija na djelovanje požara	BAS/TC 61

Oznaka standarda	Naslov na jednom od službenih jezika BiH	Tehnički komitet BAS/TC
BAS EN 1992-2:2017	Eurokod 2: Proračun betonskih konstrukcija – Betonski mostovi – Proračun i pravila konstruktivnog oblikovanja	BAS/TC 61
BAS EN 1992-3:2017	Eurokod 2 – Projektovanje betonskih konstrukcija – Dio 3: Spremniči tekućina i rastresitih materijala	BAS/TC 61
BAS EN 1996-1-1+A1:2017	Eurokod 6 – Projektiranje zidanih konstrukcija – Dio 1- 1: Opća pravila za armirane i nearmirane zidane konstrukcije	BAS/TC 61
BAS EN 1996-1-2:2017	Eurokod 6: Projektovanje zidanih konstrukcija - Dio 1-2: Opća pravila - Projektovanje konstrukcija na dejstvo požara	BAS/TC 61
BAS EN 1996-2:2017	Evrokod 6 – Projektovanje zidanih konstrukcija – Dio 2: Proračunska razmatranja, izbor materijala i izvođenje zidanih konstrukcija	BAS/TC 61
BAS EN 1996-3:2017	Evrokod 6 – Projektovanje zidanih konstrukcija – Dio 3: Pojednostavljene metode proračuna za nearmirane zidane konstrukcije	BAS/TC 61
BAS EN 1993-1-1:2017	Evrokod 3: Projektovanje čeličnih konstrukcija - Dio 1-1: Opšta pravila i pravila za zgrade	BAS/TC 62
BAS EN 1993-1-2:2017	Eurokod 3: Projektiranje čeličnih konstrukcija - Dio 1-2: Opća pravila - Proračun konstrukcija na djelovanje požara	BAS/TC 62
BAS EN 1993-1-3:2017	Eurokod 3: Projektovanje čeličnih konstrukcija - Dio 1-3: Opća pravila - Dodatna pravila za hladno oblikovane elemente i limove	BAS/TC 62
BAS EN 1993-1-4:2017	Eurokod 3 – Projektovanje čeličnih konstrukcija – Dio 1- 4: Opća pravila – Dodatna pravila za nehrđajuće čelike	BAS/TC 62
BAS EN 1993-1-5:2017	Evrokod 3 - Projektovanje čeličnih konstrukcija - Dio 1- 5: Puni limeni elementi	BAS/TC 62
BAS EN 1993-1-6:2017	Evrokod 3 - Projektovanje čeličnih konstrukcija - Dio 1- 6: Nosivost i stabilnost ljudski	BAS/TC 62
BAS EN 1993-1-7:2017	Evrokod 3: Projektovanje čeličnih konstrukcija – Dio 1- 7: Pločaste konstrukcije opterećene izvan ravni	BAS/TC 62
BAS EN 1995-1-1:2017	Eurokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija – Dio 1- 1: Opće odredbe - Opća pravila i pravila za zgrade	BAS/TC 62
BAS EN 1995-1-2:2017	Evrokod 5: Projektovanje drvenih konstrukcija – Dio 1- 2: Opšte odredbe – Projektovanje konstrukcija na dejstvo požara	BAS/TC 62
BAS EN 1995-2:2017	Evrokod 5 - Projektovanje drvenih konstrukcija - Dio 2: Mostovi	BAS/TC 62

7 BOSANSKOHERCEGOVAČKI TEHNIČKI KOMITETI PREMA PODRUČJU STANDARDIZACIJE

Tabela 6. Područje: opšta standardizacija

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 3	Upravljanje kvalitetom i obezbjeđenje kvaliteta
BAS/TC 17	Tehničko crtanje, simboli i jedinice
BAS/TC 38	Metrologija i mjerjenja
BAS/TC 44	Bibliotekarstvo
BAS/TC 55	Društvena odgovornost
BAS/TC 59	Društvena bezbjednost i zaštita

Tabela 7. Područje: građevinarstvo

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 9	Cement, gips, kreč i drugi anorganski vezivni materijali
BAS/TC 13	Zaštita od požara
BAS/TC 21	Beton i proizvodi od betona
BAS/TC 22	Putogradnja
BAS/TC 36	Arhitektonске konstrukcije, tehnologija i organizacija građenja i fizike zgrade
BAS/TC 37	Bezbjednost građevina od požara
BAS/TC 58	Projektovanje građevinskih konstrukcija – Eurokod EN 1990, eurokodovi 1,7,8 i 9
BAS/TC 60	Vrata i prozori
BAS/TC 61	Projektovanje građevinskih konstrukcija – Eurokodovi 2,4 i 6
BAS/TC 62	Projektovanje građevinskih konstrukcija – Eurokodovi 3 i 5

Tabela 8. Područje: elektrotehnika

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 6	Oprema za eksplozivne atmosfere
BAS/TC 8	Koordinacija izolacije, visokonaponska ispitivanja i mjerni transformatori
BAS/TC 10	Oprema za mjerenje električne energije i upravljanje opterećenjem
BAS/TC 15	Elektromagnetna kompatibilnost
BAS/TC 18	Energetski transformatori, mjerni releji i zaštitna oprema
BAS/TC 19	Električne instalacije u zgradama
BAS/TC 30	Električni kablovi
BAS/TC 52	Upravljačka i sklopna postrojenja
BAS/TC 56	Konvencionalni i alternativni izvori električne energije

Tabela 9. Područje: telekomunikacije

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 5	Telekomunikacije

Tabela 10. Područje: informaciona tehnologija

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 1	Informaciona tehnologija

Tabela 11. Područje: automatika

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 51	Automatika

Tabela 12. Područje: mašinstvo

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 16	Mašinski elementi
BAS/TC 27	Rudarstvo
BAS/TC 29	Sredstva i uređaji za dizanje i prenošenje tereta
BAS/TC 31	Gas i gasna tehnika
BAS/TC 40	Mašine i alati
BAS/TC 41	Oprema pod pritiskom i kontejneri
BAS/TC 47	Uređaji i sistemi za grijanje i hlađenje
BAS/TC 53	Fluidi i sistemi fluida

Tabela 13. Područje: metalni materijali

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 2	Zavarivanje i srodnii postupci
BAS/TC 4	Čelik, čelični proizvodi, obojeni metali i legure
BAS/TC 24	Ispitivanje bez razaranja
BAS/TC 39	Zaštita materijala od korozije

Tabela 14. Područje: nemetalni materijali

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 11	Nafta i naftni derivati
BAS/TC 42	Drvo i proizvodi od drveta
BAS/TC 48	Tekstil, koža, odjeća i obuća
BAS/TC 50	Ambalaža, plastika i guma

Tabela 15. Područje: hemikalije, hemijsko inženjerstvo, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 23	Ljekovito i aromatično bilje
BAS/TC 28	Eksplozivi za civilne namjene
BAS/TC 43	Komitet za hranu
BAS/TC 45	Poljoprivreda
BAS/TC 49	Hemijski inženjerstvo, laboratorijska oprema i kozmetika

Tabela 16. Područje: prevoz, rukovanje materijalima i pakovanje

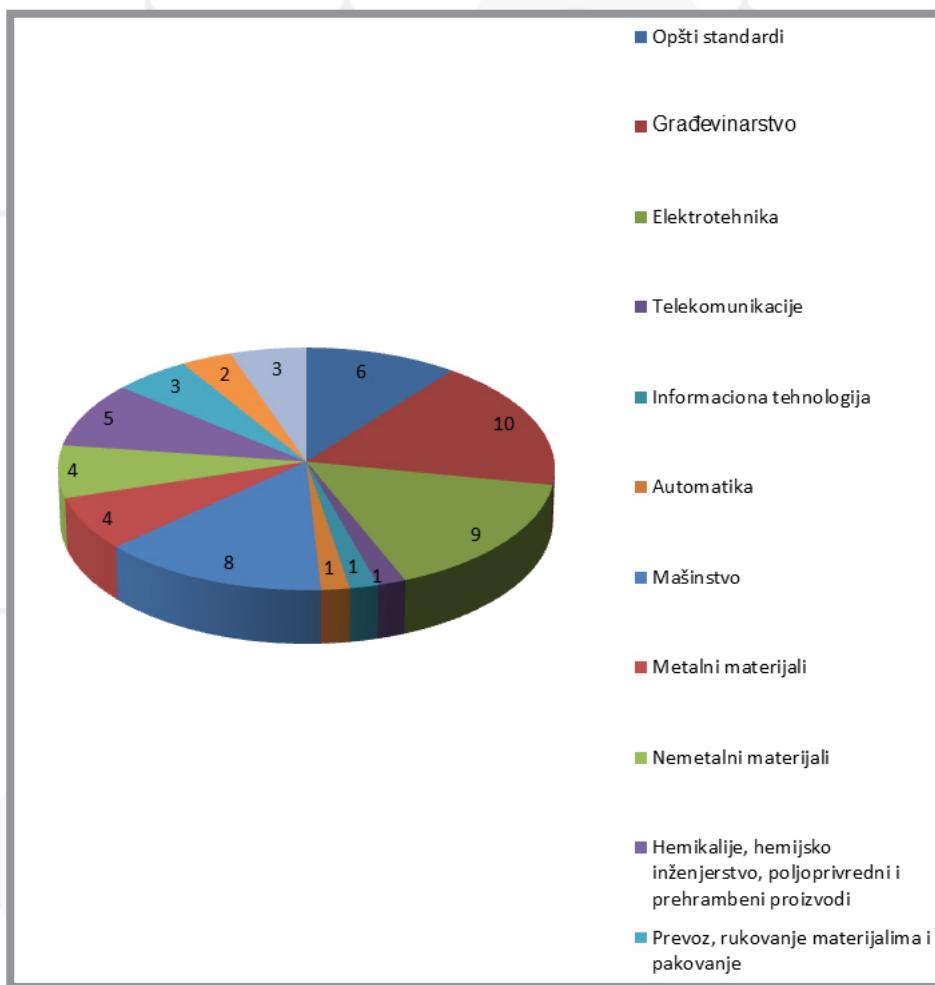
BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 29	Sredstva i uređaji za dizanje i prenošenje tereta
BAS/TC 35	Drumska vozila
BAS/TC 46	Željeznice

Tabela 17. Područje: proizvodi za domaćinstvo, slobodno vrijeme, usluge

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 54	Bezbjednost igračaka i proizvoda za djecu
BAS/TC 57	Kućanski i slični električni aparati

Tabela 18. Područje: zdravlje, okolina i medicinska oprema

BAS TEHNIČKI KOMITET	NAZIV TEHNIČKOG KOMITETA
BAS/TC 7	Okolina
BAS/TC 14	Lična zaštitna oprema
BAS/TC 25	Tehnologija zaštite zdravlja

Slika 13. Broj BAS/TC po područjima standardizacije

**Bosna i Hercegovina
Institut za standardizaciju**

**Босна и Херцеговина
Институт за стандардизацију**

P R I J A V A

ZA UČEŠĆE U RADU TC

Organizacija _____
(naziv i adresa)

telefon: _____ e-mail: _____ telefaks: _____

Zainteresirani smo za rad u BAS/TC _____
(oznaka i naziv BAS/TC)

i to (odgovarajuće zaokružiti):

a. članstvo u BAS/TC b. vodenje sekretarijata BAS/TC

Za člana BAS/TC predlažemo: _____
(ime, prezime i zvanje)

_____ (radno mjesto) _____ (poznavanje stranog jezika: oznaka jezika i nivoa znanja)

Professionalno iskustvo i rad u standardizaciji
i srodnim djelatnostima u vezi s područjem rada TC-a _____

(mjesto i datum) (MP) (potpis ovlaštene osobe)

Napomene:

1. Prijavljeni kandidat dužan je dostaviti radnu biografiju da bi prijava bila uzeta u razmatranje
2. Prijavljeni kandidat dužan je postupati u skladu sa odredbama Poslovnika o radu stružnih tijela Instituta, BAS uputstava i drugih relevantnih dokumenata Instituta.
3. Zainteresirana organizacija izmiruje troškove u vezi s učešćem svojih predstavnika u radu BAS/TC (putni troškovi, dnevnice).
4. Popunjenu prijavu pošaljite na adresu: Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine, 71123 Istočno Sarajevo, Trg Ilidžanske brigade 2B ili e-mail: stand@bas.gov.ba

S BAS

20 - R 11

Slika 14. Prijava za učešće u radu TC

8 DIREKTIVE NOVOG PRISTUPA

Tabela 19. Pregled usvojenih harmonizovanih standarda i drugih evropskih standarda čije su reference objavljene u Službenom listu EU

Red. br.	Oznaka direktive/ uredbe	Naziv direktive/ uredbe	Ukupan broj standarda po direktivi/ uredbi	Usvojeno
1	Uredba (EZ) br. 1907/2006	Hemijske tvari	3	3
2	2014/28/EU (ex. 93/15/EEC)	Eksplozivi za civilne potrebe	57	57
3	2013/29/EU (ex. 2007/23/EC)	Pirotehnička sredstva	24	0
4	Uredba (EZ) br. 765/2008	Novi zakonski okvir i šeme upravljanja okolinom i njegova ocjenjivanja (EMAS)	34	34
5	Uredba (EZ) br. 305/2011	Građevinski proizvodi	499	480
6	Uredba (EZ) br. 1223/2009	Kozmetički proizvodi	1	1
7	2001/95/EC	Opšta bezbjednost proizvoda	70	70
8	89/686/EEC	Lična zaštitna oprema	318	303
9	2009/48/EC	Bezbjednost igračaka	14	14
10	Uredba (EU) br. 206/2012	Uređaji za klimatizaciju i ventilatori	6	6
11	Uredba (EZ) br. 641/2009	Cirkulacijske pumpe	3	3
12	Uredba (EU) br. 1016/2010	Mašine za pranje sudâ	3	3
13	Uredba (EU) br. 65/2014	Kućanske pećnice i nape	12	11
14	Uredba (EZ) br. 640/2009	Elektromotori	2	2
15	Uredba (EZ) br. 278/2009	Izvori napajanja	2	2
16	Uredba (EZ) br. 643/2009	Rashladni uređaji	1	1
17	Uredba (EZ) br. 1275/2008	Potrošnja el. energije električnih i elektronskih kućanskih aparata i kancelarijske opreme pri stanju čekanja i isključivanja	6	6
18	Uredba (EZ) br. 548/2014	Transformatori	4	4
19	Uredba (EU) br. 932/2012	Sušilice za veš	1	1
20	Uredba (EU) br. 666/2013	Usisivači	8	7
21	Direktiva 96/60/EC	Mašine za pranje veša - sušilice (kombinovane)	2	2
22	Uredba (EU) br. 1015/2010	Mašine za pranje veša	3	3

Red. br.	Oznaka direktive/ uredbe	Naziv direktive/ uredbe	Ukupan broj standarda po direktivi/ uredbi	Usvojeno
23	2014/30/EU (ex. 2004/108/EC)	Elektromagnetska kompatibilnost	224	224
24	2014/34/EU (ex. 94/9/EC)	Oprema i zaštitni sistemi u potencijalno eksplozivnim atmosferama (ATEX)	95	94
25	2014/35/EU(ex. 2006/95/EC)	Niskonaponska oprema	1161	1159
26	2014/53/EU (ex. 1999/5/EC)	Radio oprema	155	91
27	2011/65/EU	Ograničenje upotrebe određenih opasnih tvari	1	1
28	90/385/EEC	Aktivna ugradiva medicinska sredstva	46	44
29	98/79/EC	Medicinska sredstva u <i>in vitro</i> dijagnostici	40	39
30	93/42/EEC	Medicinska sredstva	283	278
31	2014/32/EU(ex. 2004/22/EC)	Mjerni instrumenti	22	22
32	2014/31/EU (ex. 90/384/EEC)	Neautomatske vase	1	1
33	2000/9/EC	Žičare dizajnirane za prevoz osoba	24	22
34	2009/142/EC	Uređaji na gasovita goriva	120	119
35	2009/128/EC	Pregled uređaja za primjenu pesticida	4	4
36	2014/33/EU (ex. 95/16/EC)	Liftovi	17	17
37	2006/42/EC	Bezbjednost mašina	848	839
38	2014/68/EC (ex. 97/23/EC)	Oprema pod pritiskom	208	197
39	2008/57/EC	Interoperabilnosti željezničkog sistema	174	150
40	2013/53/EU (ex. 94/25/EC)	Plovni objekti za rekreaciju	66	2
41	2014/29/EU (ex. 2009/105/EC)	Jednostavne posude pod pritiskom	5	5
42	97/67/EC	Poštanske usluge	8	8
43	94/62/EC	Ambalaža i ambalažni otpad	6	6
UKUPNO			4581	4335

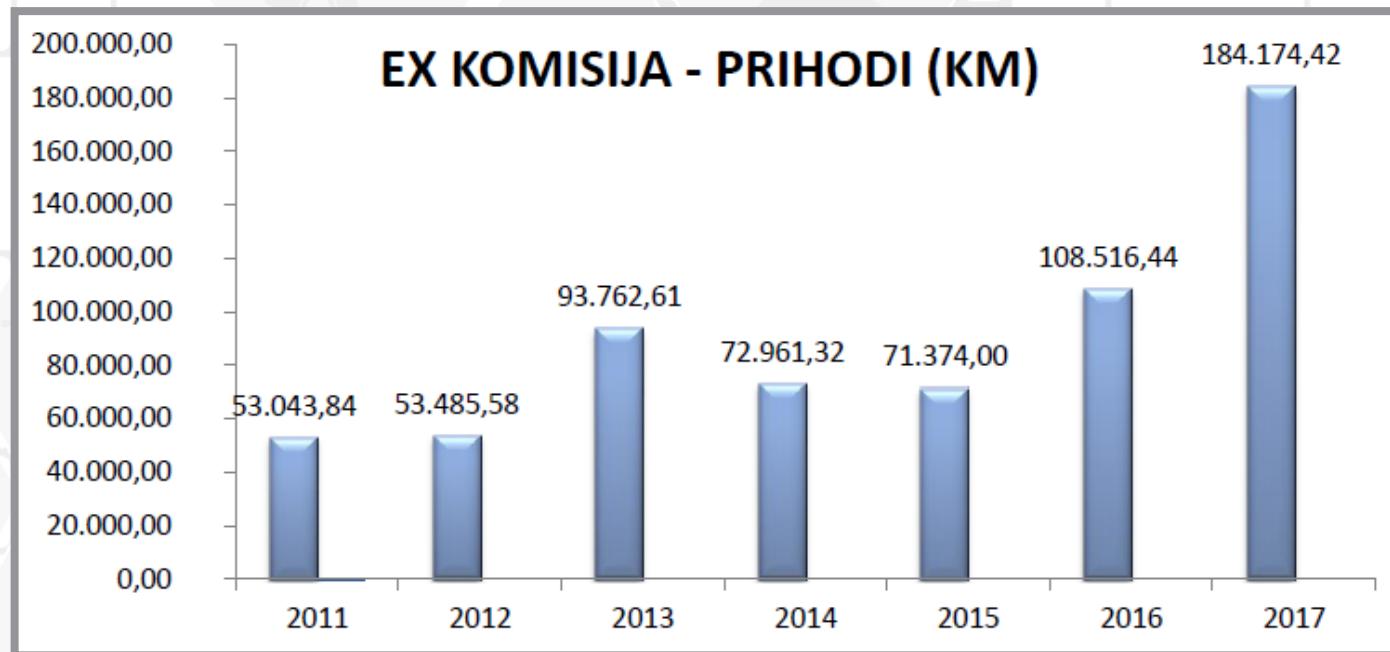
Napomena: Pregled obuhvata standarde, harmonizovane dokumente (HD) i amandmane (amandmanske korekcije nisu uključene u izvještaj).

9 EX KOMISIJA

U sklopu djelatnosti u vezi sa problematikom ocjene usklađenosti egzistira Ex komisija kao stalno stručno tijelo Instituta za standardizaciju. Komisija je angažovana prvenstveno na ispitivanju i certifikovanju električnih uređaja koji se koriste u prostorima ugroženim eksplozivnim smjesama zapaljivih gasova, para zapaljivih tečnosti i zapaljivih prašina s vazduhom, ali rješava i sve druge probleme u vezi sa tom problematikom, bilo u rudnicima s podzemnom eksploracijom ili na nadzemnim mjestima.

U toku 2017. godine Ex komisiji je od strane proizvođača i korisnika Ex uređaja te firmi koje planiraju da obavljaju poslove iz domena protiveksplozivne zaštite podneseno ukupno 175 zahtjeva. Obrađeno je i 290 certifikata.

Najveći prihod Ex komisija je ostvarila 2017. i to u iznosu od 184.174,00 KM.

Slika 15. Prihodi od Ex komisije 2011 - 2017

Komisija je obavila sljedeće poslove:

1. Na bazi pregleda dokumentacije te proizvodnje i kontrole protiveksplozivnih zaštićenih uređaja obrađeno je, odnosno u fazi obrade je 45 tipskih certifikata.

2. Ex komisija je izdala pojedinačne certifikate za uređaje koji zadovoljavaju propisane uslove za rad u prostorima ugroženim eksplozivnim smjesama, a na bazi rezultata ispitivanja, pregleda uređaja kod korisnika i svoje stručne ocjene. Na bazi ovih pregleda izdato je 255 pojedinačnih certifikata.
3. Ex komisija je izdala ukupno 113 stručnih mišljenja koja se odnose na obrađene elaborate o zonama opasnosti, neelektrične uređaje, gumena i plastična crijeva te kablove koji se koriste u eksplozivnim sredinama, kao i za djelatnosti iz domena protiveksplozivne zaštite.
4. Ex komisija je tumačila određene članove važećih propisa koji ne prate današnji trend i kontinuirano odgovarala na upite zainteresovanih strana iz Ex oblasti.
5. Pratila je razvoj međunarodnih standarda i propisa iz područja Ex zaštite, preko BAS/TC 6 - Oprema za eksplozivne atmosfere.
6. Izvršena je verifikacija novih članova Ex komisije (sjednica Ex komisije od 11. 10. 2017. godine), i na osnovu toga direktor Instituta je donio rješenje o imenovanju članova Ex komisije.
7. Predstavnici Ex komisije su aktivno učestvovali na međunarodnoj Ex tribini održanoj u Novom Sadu u periodu od 1. do 2. juna 2017. godine.
8. Aktivnosti na pripremi dokumentacije za certifikaciono tijelo za certifikovanje proizvoda prema standardu BAS EN ISO/IEC 17065.

10 AKTIVNOSTI BAS INFO CENTRA

Radi što boljeg i efikasnijeg informisanja zainteresovanih strana kreirana je baza podataka i izvršeno je elektronsko povezivanje vanjskih kontakt tačaka u drugim državnim i entitetskim tijelima.

Pored toga, Info centar ima zadatak da vrši notifikaciju standarda prema ugovorenim obavezama s međunarodnim organizacijama i da sarađuje sa svim nivoima organa državne uprave, EU, WTO i inostranim info centrima.

Info centar takođe izdaje potvrde o identičnosti međunarodnih, evropskih i nacionalnih standarda s bosanskohercegovačkim (BAS) standardima.

U 2017. godini bilo je 68 upita i izdato je 12 potvrda o identičnosti standarda s BAS standardima.

Uloga BAS informacione i notifikacione tačke jeste da bude odgovorna za:

- o notifikaciju u skladu s WTO/TBT sporazumom i Kodeksom dobre prakse
- o notifikaciju u skladu s Uredbom 1025/2012
- o notifikaciju u skladu s pravilima evropskih organizacija za standardizaciju CEN i CENELEC
- o notifikaciju standarda izrađenih u BAS-u:
 - izvornih nacionalnih standarda
 - neekvivalentno preuzetih međunarodnih ili evropskih standarda
 - amandmana na nacionalne standarde
- o pravovremeno obavještavanje svih kontakt-tačaka o notifikaciji prema WTO/TBT, EC, CEN, CENELEC

Pregled kontakt- tačaka:

1. Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH
2. Ministarstvo komunikacija i transporta BiH
3. Ministarstvo bezbjednosti BiH
4. Ministarstvo civilnih poslova BiH
5. Institut za metrologiju BiH
6. Institut za akreditovanje BiH
7. Agencija za nadzor nad tržištem BiH
8. Agencija za bezbjednost hrane BiH

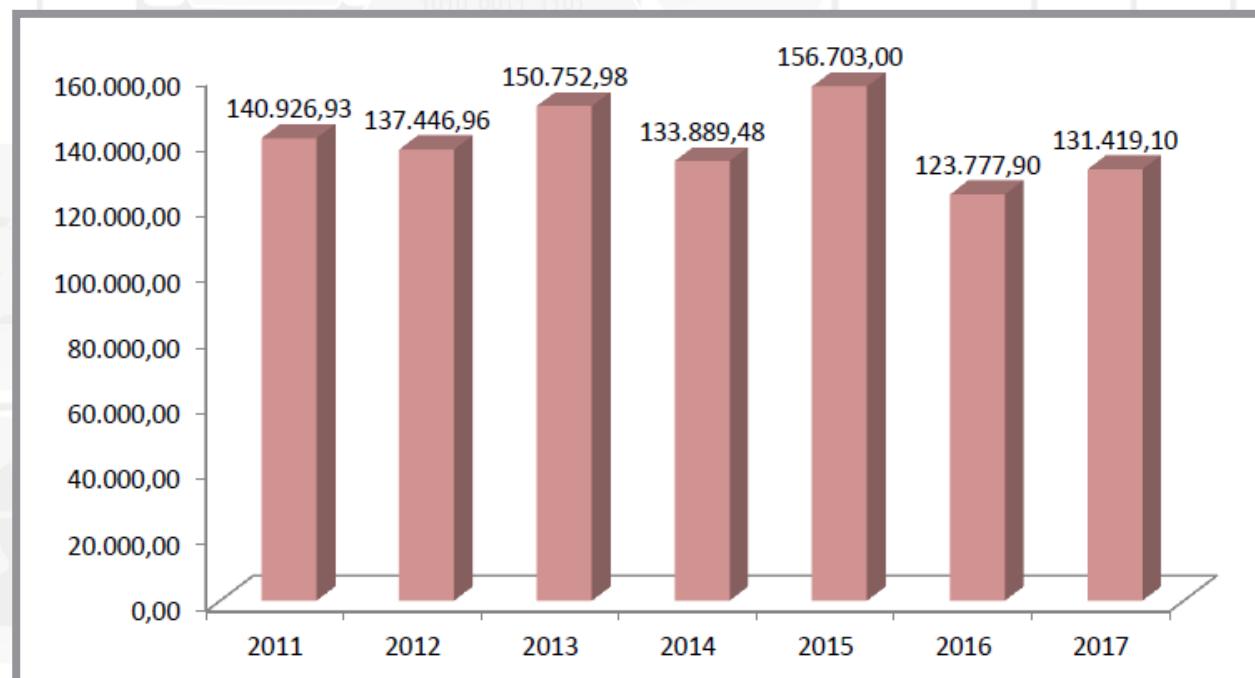
9. Direkcija za evropske integracije BiH
10. Spoljnotrgovinska komora BiH
11. Kancelarija Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima EU
12. Brčko Distrikt BiH
13. Entitetske institucije za standardizaciju (Republički zavod za standardizaciju i metrologiju Republike Srpske)

11 PRODAJA STANDARDA

Institut je u toku 2017. godine ostvarivao prihode po osnovu: prodaje standarda, standardizacionih dokumenata, posredovanja u prodaji međunarodnih, evropskih i nacionalnih standarda drugih zemalja, BAS standarda, informacionih usluga, izdavanja certifikata u Ex oblasti, te izdavanja potvrda o identičnosti standarda.

Ostvareni prihodi, koji su uplaćeni na Jedinstveni račun trezora BiH, po osnovu sopstvene djelatnosti u 2017. godini iznose 315.593,52 KM, i to:

- prihodi od prodaje standarda u iznosu 130.985,60 KM;
- prihodi po osnovu izdavanja potvrda o identičnosti standarda 433,50 KM;
- prihodi – Ex komisija 184.174,42 KM.

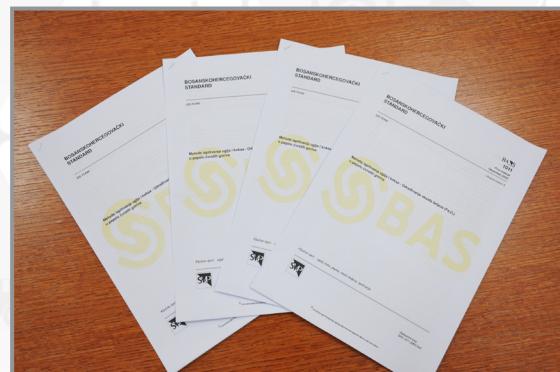

Slika 16. Prihodi Instituta od prodaje BAS standarda, međunarodnih, evropskih i nacionalnih standarda drugih zemalja, prodaje Glasnika, informacionih usluga, izdavanja potvrda o identičnosti standarda za period 2011-2017, izraženih u KM

Tabela 20. Najprodavaniji standardi u 2017. godini

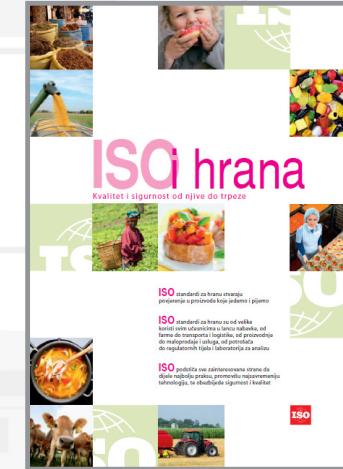
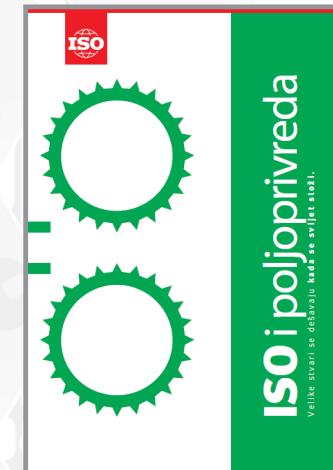
Oznaka	Naslov	Broj prodatih standarda
BAS EN ISO 9001*	Sistem upravljanja kvalitetom - Zahtjevi	80
BAS EN ISO 14001:2017	Sistemi okolinskog menadžmenta – Zahtjevi s uputstvom za korištenje	51
BAS 1049:2010	Halal hrana – Zahtjevi i mjere	15
BAS EN ISO 9000:2015	Sistem upravljanja kvalitetom – Osnove i rječnik	11
BAS EN ISO/IEC 17020:2013	Ocenjivanje usklađenosti – Zahtjevi za rad raznih tipova tijela za obavljanje inspekcije	10
BAS EN 206:2015	Beton – Specifikacije, performance, proizvodnja i usklađenost	7
BAS EN ISO/IEC 17025:2006	Opći zahtjevi za kompetentnost ispitnih i kalibracionih laboratorija	6
BAS EN 12620+A1:2009	Agregati za beton	6
BAS EN ISO 19001:2015	Smjernice za auditiranje sistema upravljanja	5
BAS EN ISO 22000:2010	Sistemi za upravljanje sigurnošću hrane - Zahtjevi za svaku organizaciju u lancu hrane	4

* BAS EN ISO 9001:2015 (sr,en), kom.54
 BAS EN ISO 9001: 2017 (bos, en), kom.22
 BAS EN ISO 9001: 2017 (hr,en), kom. 4

12 PROMOCIJA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU

U toku 2017. godine Institut je samostalno preveo i objavio nekoliko brošura Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO), i to: ISO i hrana; ISO i poljoprivreda; Uvod u ISO 14001; Održiva nabavka ISO 20400; Ključne prednosti ISO 14001.

Institut za standardizaciju BiH putem Glasnika, službenog glasila Instituta, obavlja javnost o aktivnostima i novostima iz oblasti standardizacije na nivou Bosne i Hercegovine, ali i o aktivnostima evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju. Takođe, putem Glasnika svim zainteresovanim stranama su dostupne informacije o objavljivanju novih BAS standarda i drugih standardizacionih dokumenata, informacije o zamijenjenim i povučenim BAS standardima i drugim standardizacionim dokumentima, te prijava za učešće u radu tehničkih komiteta. U 2017. godini objavljena su dva izdanja Glasnika: Glasnik br. 1-2/17 i Glasnik br. 3-4/17.

Veb stranica i društvene mreže Instituta su redovno održavane i ažurirane najnovijim informacijama iz oblasti standardizacije kako u BiH, tako i na evropskom i međunarodnom nivou.

Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine

Trg Ilidžanske brigade 2B
Dobrinja IV
Istočno Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: 387 (0)57 310 560
Fax: 387 (0)57 310 575

email: stand@bas.gov.ba
web: www.bas.gov.ba